



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudkyň Mgr. Michaely Bejčkové a JUDr. Naděždy Treschlové v právní věci žalobce Mgr. V. P., proti žalované České advokátní komoře, se sídlem Národní tř. 16, 110 00 Praha 1, zastoupené JUDr. Janem Sykou, advokátem se sídlem Školská 12, 110 00 Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí odvolacího kárného senátu žalované ze dne 20. 9. 2007, č. j. K 78/02,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím ze dne 29. 4. 2004 shledal kárný senát kárné komise žalované České advokátní komory žalobce vinným z toho, že

- 1) ve věci své klientky K. H. sjednal za obhajobu v blíže specifikované trestní věci zcela nepřiměřenou odměnu, tedy při výkonu advokacie nejednal čestně a svědomitě a nepostupoval v souladu s Pravidly profesionální etiky, čímž porušil závažným způsobem povinnosti advokáta stanovené v § 16 odst. 2 a § 17 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve spojení s čl. 10 Pravidel profesionální etiky advokátů ČR,
- 2) podal dne 4. 4. 2002 na svoji klientku K. H. trestní oznámení a dne 24. 4. 2002 na Policii ČR, Okresní ředitelství Brno-venkov, obvodní oddělení Ivančice, podal vysvětlení, ve kterých podrobně uvedl skutečnosti, o nichž se dozvěděl v souvislosti s poskytováním právních služeb, čímž porušil závažným způsobem povinnosti advokáta stanovené v § 21 odst. 1 zákona o advokacii,

- 3) dne 21. 1. 2002 uzavřel s K. H. smlouvu o poskytování právních služeb, jejímž předmětem bylo mimo jiné vyřízení závazků K. H. vůči COOP bance Brno, a poté, co COOP banka Brno dne 7. 3. 2002 postoupila svou pohledávku za K. H. společnosti A., s. r. o., převzal dne 15. 3. 2002 zastoupení společnosti A., s. r. o., proti K. H. ve věci soudního sporu vedeného o zaplacení uvedené pohledávky, čímž porušil závažným způsobem povinnosti advokáta stanovené v § 19 odst. 1 písm. a) zákona o advokacii.

Za to bylo žalobci uloženo kárné opatření – pokuta ve výši 25 000 Kč.

Rozhodnutím ze dne 21. 3. 2005 zamítl odvolací kárný senát žalované žalobcovo odvolání proti tomuto rozhodnutí a toto rozhodnutí potvrdil. Městský soud v Praze zrušil rozhodnutí odvolacího kárného senátu svým rozsudkem ze dne 31. 7. 2006, č. j. 7 Ca 175/2005-43, pro nepřezkoumatelnost; odvolací kárný senát proto o věci znovu rozhodl dne 20. 9. 2007.

Novým rozhodnutím bylo rozhodnutí zrušeno v bodu 1 výroku a žalobce byl v tomto rozsahu zproštěn obvinění; byl také zrušen výrok o trestu. V rozsahu bodů 2 a 3 výroku bylo odvolání zamítnuto a napadené rozhodnutí bylo potvrzeno. Nově byla žalobci uložena pokuta ve výši 20 000 Kč. Co se týče skutku pod výrokem č. 2, uvedl odvolací orgán, že žalobce se o skutečnostech zahrnutých do trestního oznámení a do vysvětlení Policii dozvěděl při výkonu právní pomoci. V jeho případě nemohla být uplatněna výjimka z povinnosti mlčenlivosti (žalobce sám podal trestní oznámení na klientku a uváděl informace o výši jejího dluhu, o jejích konkrétních věřitelích a o majetkových poměrech). I skutek pod výrokem č. 3 měl odvolací orgán za prokázaný a přílehavě právně kvalifikovaný. Nepřijal žalobcovo tvrzení, že zájmy obou zastoupených nebyly v rozporu; zdůraznil, že žalobce byl či měl být za zastupování společnosti A., s. r. o., honorován; žalobce se nebránil, když jej Vrchní soud v Olomouci označil jako procesního zástupce společnosti, a nepopíral, že za společnost nahlížel do spisu. Krom toho měl žalobce podíl na základním kapitálu této společnosti.

Žalobce v žalobě proti rozhodnutí odvolacího orgánu namítl, že se napadené rozhodnutí řádně nevypořádalo s argumenty uplatněnými v odvolání. Zákon o advokacii nezakazuje advokátovi podat trestní oznámení na svého klienta (i bývalého). Žalobce nezískal předmětné informace o klientce v souvislosti s poskytováním právních služeb. Povinnost mlčenlivosti uložená advokátovi končí tam, kde zájem mandanta koliduje s advokátovými základními právy – zejména když se advokát musí bránit proti mandantovi, který proti němu iniciuje nepodložené kárné nebo trestní řízení (viz § 21 odst. 4 zákona o advokacii), a poškozuje tak jeho důstojnost, čest, dobrou pověst a jméno. Ostatně chráněná sféra zájmu žalobcovy mandantky nebyla jeho jednáním poškozena, neboť i orgány činné v trestním řízení jsou povinny zachovávat mlčenlivost. Ohledně nahlížení do spisu pro společnost Acton, s. r. o., žalobce uvedl, že tuto jednorázovou službu poskytl jednateli společnosti jako svému dlouholetému mandantovi a bývalému společníkovi; jinak společnost nezastupoval. Samotným převzetím a předáním fotokopii spisu žalobce nijak nezvýhodnil společnost oproti klientce K. H., poskytnutá služba neměla žádný dopad ve smyslu § 19 zákona o advokacii. Žalobce proto navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil.

Žalovaná ve vyjádření k žalobě setrvala na tom, že trestní oznámení na klienta je závažným formalizovaným podáním informace, a jako takové je s ohledem na povinnost mlčenlivosti vyloučeno (ostatně i trestní zákon právě proto vyjímá advokáty z oznamovací povinnosti). Žalobce klientku před poskytováním právních služeb neznal, a stěží tedy může tvrdit, že skutečnosti, které byly předmětem trestního oznámení, věděl dříve a že nesouvisely s poskytováním právní služby. Žalobce měl právo bránit se proti nepodloženému kárnému řízení či trestnímu oznámení právě vyjádřením v řízení o stížnosti klientky, resp. v řízení o

kárné žalobě či v trestním řízení; „obrana“ formou poskytování informací krytých povinností mlčenlivosti již přesahuje rámec zákona i etického kodexu. Dovolává-li se žalobce povinnosti mlčenlivosti orgánů činných v trestním řízení, není to na místě: sám jim totiž předal informace ne proto, aby o nich mlčely, ale aby je použily k trestnímu stíhání klientky. Pokud jde o druhý skutek, neobstojí tvrzení, že žalobce nikdy nepřevzal zastupování společnosti Acton: zastupování je totiž pojem užší než poskytnutí právní služby. Jestliže žalobce v zájmu společnosti vystupoval u soudu tak, že jej soud považoval za zástupce, nešlo o zcela bezvýznamnou záležitost, a kolizi zájmů tak nebylo možno vyloučit. Žalovaná proto navrhla zamítnutí žaloby.

Při jednání konaném dne 7. 9. 2011 žalobce zdůraznil, že klientka na něj podala trestní oznámení nejen u Policie ČR, ale také u Generální prokuratury v Bonnu (žalobce je totiž převážně činný v Německu); oba tyto orgány vyzvaly žalobce k podrobnému vyjádření; po tomto vyjádření byla věc odložena. Žalovaná k tomu podotkla, že právě tato vysvětlení, která žalobce podal ve věci trestního oznámení klientky, byla pro jeho obranu dostačující; jeho vlastní trestní oznámení již nebylo obranou, ale útokem.

Ve správním spisu je založeno trestní oznámení, které žalobce podal dne 8. 4. 2002 na svou klientku K. H. pro křivé obvinění, pomluvu, podvod a loupež, a dále úřední záznam o podaném vysvětlení ze dne 24. 4. 2002, v němž žalobce mj. informoval Policii ČR o ekonomické situaci žalobkyně, jejích dlužích a jejích plánech s podnikem společnosti ČSAD Ivančická dopravní společnost, spol. s r. o. Je tu založena i plná moc ze dne 15. 3. 2002, kterou společnost Acton spol. s r. o., jednající Ing. R. K., jednatelem, zmocnila žalobce k zastupování hlavního města Prahy ve všech právních věcech náležejících do působnosti odboru správy majetku Magistrátu hlavního města Prahy (...) a k vymáhání dlužného nájemného na paní K. H.

Žaloba není důvodná.

Přezkoumávané rozhodnutí bylo vydáno poté, co bylo prvé rozhodnutí v této kárné věci zrušeno pro nepřezkoumatelnost; soud se tedy zabýval tím, zda v novém řízení byla tato vada odstraněna, zejména s ohledem na žalobní námitku, podle níž se žalovaná řádně nevypořádala s argumenty uvedenými v odvolání. Této námitce ale nepřisvědčil. Žalobce v odvolání namítal (ve vztahu ke skutkům, z nichž byl shledán vinným nyní přezkoumávaným rozhodnutím), že

- podání trestního oznámení není porušením povinnosti mlčenlivosti; tato povinnost není absolutní, pokud proti ní stojí čest advokáta a nedotknutelnost jeho osobnosti
- pro společnost ACTON pouze vyzvedl u soudu rozsudek; zájmy společnosti ACTON a klientky K. H. byly v této věci shodné (odkoupení pohledávky od COOP banky)

V prvním (posléze zrušeném) rozhodnutí se žalovaná, resp. její odvolací kárný senát, vůbec nevypořádala s námitkami uplatněnými v odvolání, pouze odkázala na rozhodnutí vydané v I. stupni. Touto vadou již ale nově vydané rozhodnutí netrpí. Žalovaná se tu zabývala všemi žalobcovými argumenty a zaujala k nim stanovisko. To, že toto stanovisko není příznivé žalobci, je věc jiná; k tomu míří další žalobní námitky.

Podle § 21 odst. 1 zákona o advokacii je advokát povinen zachovávat mlčenlivost o všech skutečnostech, o nichž se dozvěděl v souvislosti s poskytováním právních služeb. Žalovaná žalobci vytýkala, že při podávání trestního oznámení na klientku použil informace o ní a jejích poměrech, které získal právě při poskytování právních služeb klientce. Kárné provinění tedy žalovaná nespatořovala primárně v tom, že žalobce podal na klientku trestní oznámení –

ostatně lze souhlasit s žalobcovým tvrzením, že zákon o advokacii paušálně nezakazuje advokátovi podat trestní oznámení na svého klienta (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2010, č. j. 4 Ads 10/2010-166; zde šlo o případ advokáta, který podal na klienta trestní oznámení v reakci na jím uplatněný nárok na náhradu škody vzniklé v důsledku tvrzeného pochybení při poskytování právní služby). V konkrétním žalobcově případě bylo problematické především to, že při podávání trestního oznámení a následného vysvětlení sdělil orgánům činným v trestním řízení informace o klientce a o jejím podnikání, které získal v rámci zastupování klientky.

Žalobce sice v obecné rovině namítl, že se nejednalo o informace získané v souvislosti s poskytováním právních služeb, ale neuvedl, jak jinak by se k těmto informacím dostal. Tato námitka tedy neobstojí. Především ale žalobce hájil své právo bránit se nactiutrhacnému trestnímu oznámení ze strany klientky právě podáním trestního oznámení na klientku. Ani pocit, že jeho čest byla dotčena, však neopravňuje advokáta k tomu, aby z vlastní iniciativy sděloval třetím osobám či orgánům údaje týkající se klientky, důvěrně mu sdělené jako zástupci, který měl v jiných řízeních hájit klientčiny zájmy, a nikoli takto důvěrně získané údaje použít v její neprospěch. Soud nijak nezpochybňuje, resp. nehodnotí, zda údaje obsažené v trestním oznámení, které klientka podala na žalobce, byly přehnané, překroucené či lživé; mnohé tomu nasvědčuje. Shodně se žalovanou má však za to, že reagovat způsobem, jaký zvolil žalobce, se neslučuje s povinnostmi advokáta.

Z vlastních žalobcových sdělení je zřejmé, že proti nařčením klientky se bránil formou vysvětlení podaného českým i německým orgánům činným v trestním řízení v reakci na trestní oznámení klientky; o tom, že trestní oznámení nemělo reálný podklad, nejlépe svědčí to, že věc byla odložena. Žalobce měl možnost se proti obviněním ze strany klientky bránit, resp. poskytnout vysvětlení, a také to udělal. Na tuto jeho situaci dopadal § 21 odst. 4 zákona o advokacii, podle nějž není advokát vázán povinností mlčenlivosti v rozsahu nezbytném pro řízení před soudem nebo jiným orgánem, je-li předmětem řízení spor mezi ním a klientem. Naopak toto ustanovení se netýká situací, v nichž advokát sám iniciuje řízení či prošetřování a aktivně sděluje důvěrné informace, které měly zůstat utajeny.

Podle § 19 odst. 1 písm. a) zákona o advokacii je advokát povinen poskytnutí právních služeb odmítnout, jestliže v téže věci nebo ve věci související již poskytl právní služby jinému, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy toho, kdo o poskytnutí právních služeb žádá.

V této věci není sporu o to, že žalobce dne 15. 3. 2002 přijal od pana R. K., jednatele společnosti ACTON, spol. s r. o., generální zmocnění k zastupování hlavního města Prahy ve všech věcech náležících do působnosti odboru správy majetku Magistrátu hlavního města Prahy, a speciální zmocnění k vymáhání dlužného nájemného na paní K. H. Vystavenou plnou moc pak použil na Vrchním soudě v Olomouci, kde mu byly vystaveny kopie ze soudního spisu. Žalobce namítl, že společnost ACTON nezastupoval a pouhým převzetím kopií spisu ji nijak nezvýhodnil. Jak však správně podotkla žalovaná, „poskytování právních služeb“ je širší pojem než „zastupování“, a žalobce pochybil v první řadě tím, že vůbec zmocnění od společnosti ACTON přijal. Při jednání u soudu žalobce zdůraznil, že jednatel společnosti ACTON je jeho dlouholetý známý a kolega, a že žalobce plnou moc přijal a podepsal, aniž ji pořádně četl. To ale soud nepovažuje za polehčující okolnost – naopak. Závazek k poskytnutí právní služby by přece neměl být přijímán lehkovážně s tím, že možná ani nedojde k jeho naplnění, nebo za něj nebude účtována žádná odměna. Ustanovení § 19 odst. 1 zákona o advokacii upravuje povinnost odmítnout poskytnutí právní služby už z toho důvodu, že advokát již byl ve věci činný pro jednu stranu, a teď po něm pomoc žádá druhá strana. Pro porušení této povinnosti tak není zapotřebí, aby se druhé straně dostalo nějaké materiální výhody nebo aby první strana byla poškozena: postačí už pouhý fakt, že advokát postupně svoluje k zastupování dvou stran navzájem protivných. Pro naplnění odpovědnosti

za kárný delikt není podstatné, že „nakonec se vlastně nic nestalo“: zákon zakazuje už to, aby advokát vůbec umožnil vznik situace, která hrozí možným střetem zájmů.

Žalobce se svými námitkami tedy neuspěl; jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, městský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení; žalované pak v řízení o žalobě nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost za podmínek stanovených v § 102 a násl. s. ř. s. u Městského soudu v Praze, a to ve lhůtě dvou týdnů po doručení tohoto rozsudku. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Podle § 105 odst. 2 s. ř. s. musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze 7. září 2011

JUDr. Eva Pechová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Jana Válková